De Morgeneditie

Een nieuwe werkdag. Een andere wereld.

ECONOMIE / ONDERWIJS / WETENSCHAP / SAMENLEVING / POLITIEK

ECONOMIE

Groot AI-bedrijf failliet: miljarden spoelen weg

Terwijl een technologiereus omvalt, winnen bedrijven terrein die AI in de dagelijkse praktijk laten werken.

De belofte was grenzeloze intelligentie. De rekening bleek dat niet. Het faillissement van een groot AI-bedrijf laat investeerders achter met miljardenverliezen. Klanten proberen hun toepassingen draaiende te houden, terwijl medewerkers en leveranciers op duidelijkheid wachten.

De vraag naar AI verdwijnt daarmee niet. Nieuwe spelers groeien juist door toepassingen te integreren in bestaande werkprocessen: van onderhoudsplanning tot administratieve ondersteuning. Hun aanbod draait minder om de volgende spectaculaire demonstratie en meer om wat er op de werkvloer bruikbaar blijkt.

Toegepaste AI zit sterk in de lift. Voor organisaties wordt de centrale vraag steeds concreter: welk probleem lossen we ermee op, en wat levert dat daadwerkelijk op?

POLITIEK

AI-loze zondag van kracht

De AI-loze zondag is ingegaan. Een tekort aan water en energie voor datacenters dwingt de overheid het gebruik van AI periodiek te beperken.

Voor werkgevers betekent de maatregel dat zij hun planning moeten aanpassen. Werk dat sterk op AI leunt, verschuift naar andere dagen. Tegelijk blijkt hoe diep de technologie is verweven met alledaagse dienstverlening.

De zondag maakt een jarenlang abstract debat zichtbaar: ook digitale arbeid heeft fysieke grenzen. De beschikbaarheid van rekenkracht hangt af van water, elektriciteit en de keuzes over wie daarvan gebruik kan maken.

DE VERSCHUIVING

Van grote beloften naar werkende toepassingen

ECONOMIE

Van staal naar digitale veiligheid

Ex-medewerkers van Tata Steel zijn massaal omgeschoold tot ethisch hacker. Zij testen, met toestemming, digitale systemen op kwetsbaarheden.

De overstap vraagt nieuwe technische kennis, maar ook bestaande vaardigheden blijken bruikbaar: zorgvuldig werken, afwijkingen herkennen en veiligheidsprocedures volgen.

De omscholing laat zien hoe ingrijpend werk kan veranderen. De fabriekservaring verdwijnt niet; ze krijgt een andere toepassing.

SAMENLEVING

AI brengt mensen bij elkaar

Een anti-AI-beweging brengt mensen opnieuw samen. Deelnemers zoeken bewust contact zonder digitale tussenpersoon: aan tafel, in de buurt en tijdens gezamenlijke activiteiten.

Wat begint als verzet tegen AI, groeit uit tot een ontmoetingsplek. Niet een slimmer systeem, maar tijd en aandacht voor elkaar vormen de aantrekkingskracht.

De ironie ontgaat de beweging niet: juist de opmars van AI geeft menselijk contact een nieuwe impuls.

POLITIEK

EuroAI vaste voorkeur van het Rijk

EuroAI is de preferred supplier van de Rijksoverheid geworden. De voorkeurspositie geeft het bedrijf een centrale rol bij de inzet van AI binnen de publieke sector.

Voor ministeries biedt één voorkeursleverancier een gezamenlijk vertrekpunt. Tegelijk roept de keuze vragen op over afhankelijkheid, concurrentie en publieke controle.

Wie bepaalt uiteindelijk hoe de overheid met AI werkt: de opdrachtgever, de leverancier of de afspraken tussen beide?

De Morgeneditie

ONDERWIJS, WETENSCHAP & SAMENLEVING

WETENSCHAP

Wetenschap bereikt de top, maar raakt de weg kwijt

AI levert doorbraken op. Begrijpen onderzoekers ook hoe ze daar zijn gekomen?

Willie Wortel op de K2: boven aangekomen, maar zonder zicht op de route. Redactionele illustratie.

ANALYSE

Een antwoord is nog geen inzicht

Willie Wortel staat op de top van de K2. Hij heeft de klim niet gemaakt: AI heeft hem er neergezet. Het uitzicht is indrukwekkend. Maar waar staat hij precies? Welke route is veilig? En hoe komt hij weer beneden?

Het beeld raakt aan een vraag die in de wetenschap steeds nadrukkelijker speelt. AI kan resultaten aandragen die onderzoekers zelf nog niet voldoende doorgronden. Een uitkomst kan veelbelovend zijn, terwijl het inzicht in de stappen ernaartoe achterblijft.

De uitdaging is daarom groter dan de volgende top bereiken. Onderzoekers moeten resultaten kunnen controleren, verbanden begrijpen en vaststellen waar een methode faalt. Anders groeit het aantal antwoorden sneller dan het begrip.

ONDERWIJS

ASML investeert 20% in talent en samenwerking

ASML besteedt twintig procent van zijn innovatiebudget aan talentontwikkeling en publiek-private samenwerking. Daarmee krijgt het opleiden van mensen een nadrukkelijke plaats in de innovatieaanpak.

Onderwijsinstellingen, onderzoekers en bedrijven werken samen aan kennis en vaardigheden voor de praktijk. De investering maakt talentontwikkeling tot onderdeel van innovatie zelf.

Nieuwe technologie vraagt immers om mensen die haar kunnen ontwikkelen, toepassen en kritisch beoordelen. De vraag is hoe die samenwerking ook het onderwijs duurzaam versterkt.

ONDERWIJS

Groep 8’er bouwt eigen waterstofauto met AI

Een leerling uit groep 8 heeft met behulp van AI een eigen waterstofauto gebouwd. Het project verbindt ontwerpen, uitproberen en leren van fouten.

AI helpt bij het uitwerken van ideeën en het verkennen van technische oplossingen. De jonge bouwer blijft degene die vragen stelt, keuzes maakt en het resultaat toetst.

Het project brengt ook een onderwijsvraag naar voren: hoe beoordeel je wat een leerling heeft geleerd wanneer een digitaal hulpmiddel zoveel kan bijdragen? Niet alleen het eindresultaat, maar ook het begrip van het ontwerp telt.

SAMENLEVING

Eerste AI-huwelijk voltrokken

Het eerste AI-huwelijk is voltrokken. Daarmee krijgt het debat over de plaats van kunstmatige intelligentie in het persoonlijke leven een nieuwe aanleiding.

De gebeurtenis roept vragen op over wat mensen onder een huwelijk verstaan en welke betekenis zij aan AI toekennen. Technologische mogelijkheden en maatschappelijke opvattingen lopen niet vanzelf gelijk op.

VAN DE EINDREDACTIE

De sessiebijdrage specificeert niet wie trouwt of welke rol AI vervult. Die invulling laten we bewust open.